

Grondwettelijk Hof

PERSBERICHT
ARREST 96/2026

Het Hof verwerpt grotendeels een aantal beroepen tegen de wet die het recht op werkloosheidsuitkeringen beperkt in de tijd, maar acht het discriminerend dat de « overgangsregeling » de duur van het recht op werkloosheidsuitkeringen van de meest langdurig werklozen beperkt tot minder dan de in de nieuwe regeling gangbare 12 maanden

De programmawet van 18 juli 2025 beperkt de toekenning van werkloosheidsuitkeringen tot een duur van 12 maanden, die met maximaal 12 bijkomende maanden kan worden verlengd op grond van het beroepsverleden van de gerechtigde. Bovendien wordt het recht op inschakelingsuitkeringen voor jonge werkzoekenden bij die wet ingekort van 36 tot 12 maanden. Ten slotte voorziet die wet in een « overgangsregeling » voor de werknemers die vóór 1 maart 2026 waren toegelaten tot het recht op werkloosheidsuitkeringen. Bij het arrest van vandaag spreekt het Hof zich uit over vier van de zeven beroepen tot vernietiging die tegen die bepalingen zijn ingesteld.

Het Hof verwerpt die beroepen grotendeels. Het Hof oordeelt dat de beperking in de tijd van het recht op werkloosheidsuitkeringen op zich een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau van het recht op sociale zekerheid met zich meebrengt. Rekening houdend met verschillende maatregelen die de gevolgen ervan verzachten en met de budgettaire context, is die aanzienlijke achteruitgang evenwel redelijk verantwoord ten aanzien van de doelstellingen van de wetgever om de werkgelegenheidsgraad te verhogen en de houdbaarheid van het socialezekerheidsstelsel op lange termijn te waarborgen. De beperking in de tijd van het recht op werkloosheidsuitkeringen is dus niet strijdig met de grondwettelijke *standstill*-verplichting. Het Hof oordeelt op dezelfde manier over de inkorting van de duur van de inschakelingsuitkeringen. Daarentegen oordeelt het Hof met betrekking tot de « overgangsregeling » dat het discriminerend is dat de werknemers die het langst werkloos waren (namelijk die welke zich op 30 juni 2025 in de derde vergoedingsperiode bevonden), vanaf 1 juli 2025 nog slechts gedurende 9, 8 of 6 maanden recht hebben op werkloosheidsuitkeringen, terwijl de toekenningsduur onder de nieuwe regeling in beginsel 12 maanden bedraagt. Het Hof vernietigt de « overgangsregeling » in die mate.

1. Context van de zaak

De programmawet van 18 juli 2025 hervormt onder meer het stelsel van de werkloosheidsuitkeringen en het stelsel van de inschakelingsuitkeringen. De nieuwe regeling beperkt het recht op werkloosheidsuitkeringen voortaan uitdrukkelijk in de tijd, door een duur van 12 maanden vast te stellen, die met maximaal 12 bijkomende maanden kan worden verlengd op grond van het beroepsverleden van de gerechtigde. Bovendien wordt de duur van het recht op inschakelingsuitkeringen (dat de jonge werkzoekende onder bepaalde voorwaarden kan genieten) ingekort van 36 tot 12 maanden. Ten slotte wordt in een

« overgangsregeling » voorzien voor de werknemers die vóór 1 maart 2026 waren toegelaten tot het recht op werkloosheidsuitkeringen.

Zeven beroepen tot vernietiging werden ingesteld tegen die bepalingen van de programmawet van 18 juli 2025. Bij het arrest van vandaag spreekt het Hof zich uit over de eerste vier beroepen.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De beperking in de tijd van het recht op werkloosheidsuitkeringen onder de nieuwe regeling

2.1.1. De standstill-verplichting met betrekking tot het recht op sociale zekerheid

Verschillende verzoekende partijen voeren aan dat de beperking in de tijd van het recht op werkloosheidsuitkeringen strijdig is met het recht op sociale zekerheid dat wordt erkend bij artikel 23 van de Grondwet. Volgens hen vermindert de bestreden bepaling het beschermingsniveau van het recht op sociale zekerheid in aanzienlijke mate, zonder dat die vermindering redelijk verantwoord is.

Het Hof brengt allereerst in herinnering dat artikel 23 van de Grondwet een *standstill*-verplichting bevat die de wetgever verbiedt het beschermingsniveau dat wordt geboden door de bestaande wetgeving, in aanzienlijke mate te verminderen zonder redelijke verantwoording.

Het Hof merkt op dat de bestreden bepaling een regeling vervangt waarin het recht op werkloosheidsuitkeringen niet uitdrukkelijk was beperkt in de tijd door een regeling waarin dat recht wordt beperkt tot een periode van 12 maanden, die eventueel kan worden verlengd met 12 bijkomende maanden. Volgens het Hof vormt dat een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau van het recht op sociale zekerheid.

Het Hof onderzoekt vervolgens of die aanzienlijke achteruitgang redelijk verantwoord is. Volgens de parlementaire voorbereiding beoogt de beperking in de tijd van het recht op werkloosheidsuitkeringen de werkgelegenheidsgraad te verhogen, de houdbaarheid van het sociale stelsel te waarborgen en budgettaire besparingen door te voeren. Rekening houdend met zijn ruime beoordelingsvrijheid, mocht de wetgever redelijkerwijs oordelen dat die beperking in de tijd het percentage gerechtigden dat opnieuw aan het werk gaat kon verbeteren. Het Hof houdt vervolgens rekening met de verschillende maatregelen die beogen de gevolgen van de beperking in de tijd van het recht op werkloosheidsuitkeringen te verzachten. Naast de sociale bijstand via het OCMW (een element dat in aanmerking moet worden genomen maar niet kan volstaan om de bestreden bepaling te verantwoorden), merkt het Hof op dat (1) de voorwaarden voor de toelaatbaarheid tot de werkloosheidsuitkeringen worden versoepeld met betrekking tot de berekening van de arbeidsdagen (of gelijkgestelde dagen) die vereist zijn, (2) het bedrag van de werkloosheidsuitkering tijdens de eerste zes maanden wordt verhoogd voor bepaalde categorieën van personen, en (3) in uitzonderingen op de beperking in de tijd is voorzien voor verschillende categorieën van personen. Rekening houdend met die maatregelen en met de budgettaire context die blijkt uit de aanbevelingen van de Europese Commissie en van het Internationaal Monetair Fonds, is het Hof van oordeel dat de aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau van het recht op sociale zekerheid redelijk verantwoord is, wat het beginsel ervan betreft, ten aanzien van de nagestreefde doelstellingen.

2.1.2. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie

Een verzoekende partij voert aan dat de regeling die van toepassing is op kunstwerkers, waarin het recht op uitkeringen niet wordt beperkt in de tijd, discriminerend is.

Het Hof verwerpt die kritiek. De wetgever mocht redelijkerwijs oordelen dat het recht op uitkeringen van kunstwerkers niet moest worden beperkt in de tijd, rekening houdend met onder meer de onzekerheid van hun tewerkstellingssituatie, die verband houdt met de bijzondere aard van hun beroepsprestaties.

Een verzoekende partij voert aan dat het discriminerend is dat personen die een opleiding tot verpleegkundige of zorgkundige volgen, het recht op werkloosheidsuitkeringen tijdens hun opleiding behouden, terwijl personen die een andere opleiding volgen, geen dergelijke maatregel genieten.

Het Hof verwerpt die kritiek. Hoewel er andere knelpuntsectoren bestaan, was de wetgever van oordeel dat verschillende factoren (structureel tekort over het hele grondgebied, verstreckende gevolgen voor de bescherming van de bevolking en bijzonder lange opleidingen) voor de kritische functies van verpleegkundige of zorgkundige zwaarder doorwegen. Overigens rekening houdend met de budgettaire context, mocht de wetgever die verlenging van het recht op werkloosheidsuitkeringen redelijkerwijs voorbehouden aan personen die een opleiding tot verpleegkundige of zorgkundige volgen.

2.2. De inkorting van de periode waarin inschakelingsuitkeringen worden toegekend

Verschillende verzoekende partijen voeren aan dat de inkorting van 36 tot 12 maanden van de periode waarin inschakelingsuitkeringen worden toegekend, de grondwettelijke *standstill*-verplichting schendt.

Het Hof is van oordeel dat die vermindering met twee derde van de duur van het recht op inschakelingsuitkeringen een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau van het recht op sociale zekerheid vormt. Het Hof is evenwel van oordeel dat die aanzienlijke achteruitgang redelijk verantwoord is. Het Hof merkt onder meer op dat de inschakelingsuitkeringen voortaan sneller kunnen worden ontvangen, aangezien de beroepsinschakelingstijd wordt ingekort. Volgens het Hof is het niet onredelijk dat de duur van het recht op inschakelingsuitkeringen (waarvoor geen enkele arbeidsdag of gelijkgestelde dag moet worden bewezen maar waarvoor het in essentie volstaat dat de jongere is ingeschreven als werkzoekende en actief naar werk heeft gezocht tijdens de beroepsinschakelingstijd) wordt afgestemd op de minimumduur van het recht op werkloosheidsuitkeringen.

2.3. De « overgangsregeling » voor de werkloosheidsuitkeringen

2.3.1. De werknemers die zich op 30 juni 2025 in de derde vergoedingsperiode bevonden

Verschillende verzoekende partijen voeren aan dat de « overgangsregeling » op discriminerende wijze afbreuk doet aan het recht op arbeid en aan het recht op sociale zekerheid van de werknemers die vóór 1 maart 2026 tot het recht op werkloosheidsuitkeringen werden toegelaten, in zoverre zij hoofdzakelijk de werknemers treft die het langst werkloos zijn.

Het Hof merkt op dat de werknemers die vanaf 1 maart 2026 worden toegelaten tot het recht op werkloosheidsuitkeringen, worden onderworpen aan de nieuwe algemene regeling, die de toekenning van de uitkeringen in beginsel beperkt tot 12 maanden. Voor de werknemers die

vóór die datum werden toegelaten tot het recht op werkloosheidsuitkeringen, wordt in een andere regeling voorzien, die de wetgever als « overgangsregeling » aanmerkt maar die in wezen een afwijkende regeling inhoudt voor bepaalde werknemers. Dat is met name het geval voor diegenen die zich op 30 juni 2025 in de derde vergoedingsperiode bevonden (en die dus het langst werkloos zijn) : voor hen wordt de duur van het recht op werkloosheidsuitkeringen beperkt tot 9, 8 of 6 maanden vanaf 1 juli 2025 (artikel 212, § 1, tweede lid, 4° tot 6°, van de bestreden wet).

Het Hof is van oordeel dat dat verschil in behandeling niet redelijk verantwoord is ten aanzien van de doelstellingen om de werkgelegenheidsgraad te verhogen, de houdbaarheid van het socialezekerheidsstelsel te waarborgen en budgettaire besparingen door te voeren. Aangezien de laatste twee doelstellingen de houdbaarheid van het socialezekerheidsstelsel voor de toekomst en de huidige budgettaire besparingen betreffen, verantwoordt het feit dat werknemers in het verleden reeds over een lange periode werkloosheidsuitkeringen hebben genoten, het verschil in behandeling immers niet. Het doel om de werkgelegenheidsgraad te verhogen, verantwoordt het verschil in behandeling evenmin, aangezien, volgens de studies waarop de wetgever zich baseert om de beperking in de tijd van het recht op werkloosheidsuitkeringen te verantwoorden, de werknemers die het langst werkloos zijn (wat het geval is voor de werknemers in de derde vergoedingsperiode), over de geringste kansen beschikken om aangeworven te worden. Ten slotte, hoewel het juist is dat de « overgangsregeling » een ruimer doel nastreeft dat erin bestaat de betrokken gerechtigden voldoende aanpassingstijd te bieden, verantwoordt dat het verschil in behandeling evenmin. Het feit dat de werknemers zich op 30 juni 2025 in de derde vergoedingsperiode bevonden en reeds geruime tijd werkloosheidsuitkeringen hebben genoten, heeft immers geen weerslag op de termijn die zij nodig hebben om zich aan hun nieuwe situatie aan te passen. Het Hof besluit daaruit dat artikel 212, § 1, tweede lid, 4° tot 6°, van de bestreden wet discriminerend is.

2.3.2. De werknemers die een opleiding tot een knelpuntberoep zijn begonnen vóór 1 januari 2026

Verschillende verzoekende partijen voeren aan dat het discriminerend is dat werknemers die een opleiding tot een knelpuntberoep volgen die werd begonnen vóór 1 januari 2026 en waarvoor zij een vrijstelling hebben verkregen, hun recht op werkloosheidsuitkeringen behouden tijdens die opleiding (maar tot ten laatste 30 juni 2030), terwijl werknemers die op dezelfde datum een opleiding zijn begonnen tot een beroep dat geen knelpuntberoep is, die maatregel niet genieten.

Het Hof is van oordeel dat dat verschil in behandeling redelijk verantwoord is ten aanzien van het doel om de werkgelegenheidsgraad te verhogen. Een opleiding tot een knelpuntberoep verhoogt de kansen om opnieuw toe te treden tot de arbeidsmarkt immers aanzienlijker, aangezien knelpuntsectoren meer tewerkstellingskansen bieden.

3. Besluit

Het Hof vernietigt artikel 212, § 1, tweede lid, 4° tot 6°, van de programmawet van 18 juli 2025, in zoverre het het recht op werkloosheidsuitkeringen van de werknemers die zich op 30 juni 2025 in de derde vergoedingsperiode bevonden, beperkt tot een duur die korter is dan de duur van 12 maanden die in de regel voortvloeit uit de nieuwe algemene regeling.

Voor het overige verwerpt het Hof de vier onderzochte beroepen.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de fundamentele rechten en de bevoegdheidverdelende regels door de verschillende wetgevers in België.

Dit persbericht, opgesteld door de cel media van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. Het is een samenvatting van de essentiële aspecten van het arrest. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via [LinkedIn](#)